

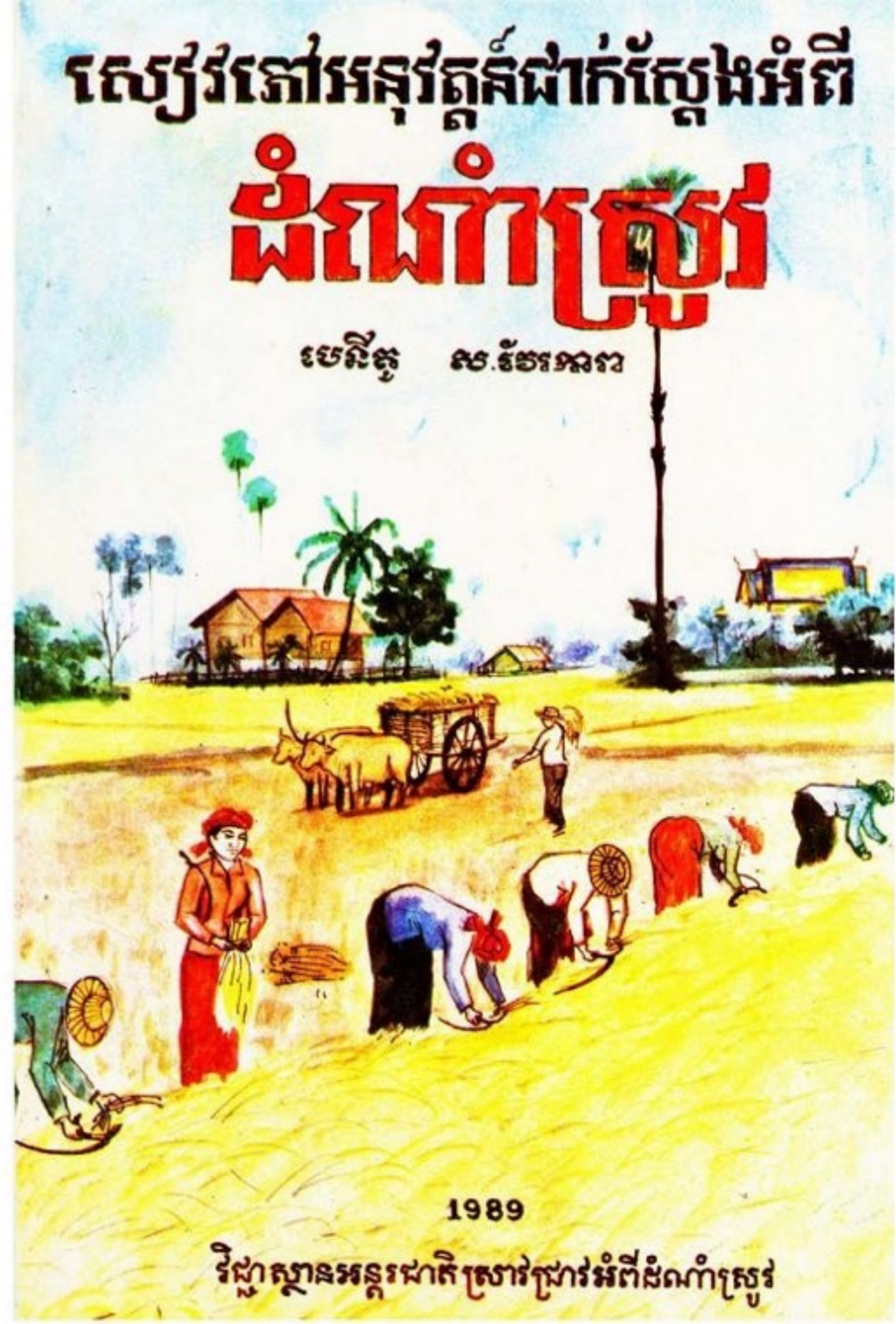
សៀវភៅអនុវត្តជាក់ស្តែងអំពី

ដំណាំស្រូវ

បេនីតូ ស.វ៉ែរណា

The Khmer edition of Farmer's Primer on Growing Rice was sponsored by the Australian International Development Assistance Bureau in cooperation with the International Rice Research Institute and the Government of Cambodia.

“សៀវភៅអនុវត្តជាក់ស្តែងអំពីដំណាំស្រូវ” ចោះពុម្ពដោយស្ថាប័នអន្តរជាតិជំនួយរបស់រដ្ឋាភិបាលអូស្ត្រាលី តាមរយៈអង្គការអ៊ូធី និង រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ។

1989

វិទ្យាស្ថានអន្តរជាតិ ស្រាវជ្រាវអំពីដំណាំស្រូវ

សៀវភៅអនុវត្តការងារស្តង់ដារ អំពីដំណាំស្រូវ

បេនិតូ ស. វែករ៉ា

បកប្រែជាភាសាខ្មែរដោយ

លោក យ៉ន សុដ

លោក ថ្លី ម៉េង

លោក ឡេង តឹក សេង

1989

វិទ្យាស្ថានអន្តរជាតិស្រាវជ្រាវអំពីដំណាំស្រូវ

សំរាប់អភិវឌ្ឍន៍ដំណាំស្រូវ

នៅកម្ពុជា

The International Rice Research Institute (IRRI) was established in 1960 by the Ford and Rockefeller Foundations with the help and approval of the Government of the Philippines. Today IRRI is one of the 13 nonprofit international research and training centers supported by the Consultative Group for International Agricultural Research (CGIAR). The CGIAR is sponsored by the Food and Agriculture Organization (FAO) of the United Nations, the International Bank for Reconstruction and Development (World Bank), and the United Nations Development Programme (UNDP). The CGIAR consists of 50 donor countries, international and regional organizations, and private foundations.

IRRI receives support, through the CGIAR, from a number of donors including: the Asian Development Bank, the European Economic Community, the Ford Foundation, the International Development Research Centre, the International Fund for Agricultural Development, the OPEC Special Fund, the Rockefeller Foundation, the United Nations Development Programme, the World Bank, and the international aid agencies of the following governments: Australia, Canada, China, Denmark, France, Federal Republic of Germany, India, Italy, Japan, Mexico, Netherlands, New Zealand, Norway, Philippines, Saudi Arabia, Spain, Sweden, Switzerland, United Kingdom, and United States.

The responsibility for this publication rests with the International Rice Research Institute.

បញ្ជីអត្ថបទ

- 1 វគ្គល្អតណាស់របស់ស្រូវ
- 9 អំពីគ្រាប់
- 19 ការល្អតណាស់នៃសំណាច
- 29 ជ្រើសរើសយកសំណាចមានគុណភាពល្អ ដូចម្តេចខ្លះ
- 37 ការស្តុក
- 43 អំពីស្លឹក
- 49 អំពីប្លង់
- 65 អំពីដើម(បេត (Talle)
- 77 អំពីក្តារ
- 85 អំពីដំណេកគ្រាប់
- 91 អំពីជី
- 99 ត្រូវប្រើអាហ្សូតកំនួនចំនួន ?
- 107 តើបង្កើនប្រសិទ្ធភាពដីអាហ្សូតដូចម្តេចខ្លះ?
- 117 ហេតុអ្វីបានជាត្រូវប្រើដីអាហ្សូត ច្រើននោះអ្វីច្រើន ?
- 123 ផលិតកម្មកាបូនអ៊ីដ្រាត
- 133 អំពីទឹក
- 141 ធាតុបង្កទិន្នផល
- 155 លក្ខណៈពិសេសនៃក្រដាសស្រូវបញ្ចូលទឹក(ដែលមានទិន្នផលប្តីតង់ស្យូលខ្ពស់
- 167 មូលហេតុនៃការដួល
- 177 ស្មៅចង្រៃ (ដុះក្នុងស្រែ)
- 189 ការបំបាត់និង ស្មៅចង្រៃ (ដុះក្នុងស្រែ)
- 197 ថ្នាំសំលាប់ស្មៅ
- 209 តើវិធីធូលីដំណាំស្រូវក្នុងពេលចេញផ្កាដូចម្តេចខ្លះ

អារម្ភកថា

កសិករដែលព្រាថ្នាចង់ធ្វើអោយផលិតផលរបស់ខ្លួនកើនឡើង និង កាន់កែប្រសើរនោះ ចាំបាច់ត្រូវគេស្គាល់ខ្លួនព្រាថ្នា ដែលបានកែប្រែអោយវិសេសហើយក្រុមទាំងបច្ចេកទេសដាំ ដុះថ្មីៗផង ។ ប៉ុន្តែ គេច្រើនចង្អុលប្រាប់គាត់តែអំពី (វិធីធ្វើអ្វី) ដោយគ្មានពន្យល់ប្រាប់គាត់ ថា វិធីធ្វើនោះត្រូវនឹងអ្វីខ្លះ ហើយមានឥទ្ធិពលដូចម្តេចខ្លះទេ ។ ឆាន់ទាហរណ៍ គេចុំបាន ប្រាប់គាត់ថា ហេតុអ្វីបានជាត្រូវបណ្តុះគ្រាប់ពូជជាមុនសិន ហេតុអ្វីបានជាចាំប្រើដី ហេតុអ្វី បានជាចាំបង្កប់ដី ហេតុអ្វីបានជាចាំដាក់ដីគេទេរពេលខ្លះ នៃវេលាពេលវេលា ប្រសើរជាងទេវ គ្រាដទៃទៀតនោះ ។ កសិករត្រូវការចំណេះដឹងមូលដ្ឋានទាំងនោះជាចាំបាច់ដើម្បីប្រើស រើសការអនុវត្តដាំដុះជាក់ស្តែង ស្របនឹងអាជីវកម្មរបស់ខ្លួន ។ ហេតុដូចនេះហើយបានជា លោក ប.ស. វៃការ៉ា (B. S. VERGARA) អ្នកសរសេរវិទ្យាខាងរុក្ខជាតិទេវវិទ្យាស្ថានអន្តរ ជាតិស្រាវជ្រាវអំពីដំណាំស្រូវ បានសរសេរ (សៀវភៅអនុវត្តជាក់ស្តែងអំពីដំណាំស្រូវ) ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយចំណេះដឹងមូលដ្ឋាននៃដំណាំស្រូវនេះ ។ សៀវភៅនេះ ជាពិសេសប្រើ សំរាប់អ្នកបច្ចេកទេសកសិកម្ម និង កសិករ ប៉ុន្តែក៏ប្រើសំរាប់គ្រូបង្រៀន និង អ្នកស្រាវជ្រាវផង (ផង ។ បណ្ឌិត វៃការ៉ា (VERGARA) បានសរសេរសៀវភៅនេះ ក្នុងពេលសំរាកប្រចាំឆ្នាំ របស់លោក ទោមជ្ឈមណ្ឌលភូមិភាគអាស៊ីអាគ្នេយ៍សំរាប់ឧត្តមសិក្សា និង ស្រាវជ្រាវកសិកម្ម (SEARCA) នៅទ្វីបឥណ្ឌូស ប្រទេសហ្វីលីពីន ហើយលោក (ដូណាល់ ឺសសឺនធីរ) (Donald ESSLINGER) អ្នកបោះពុម្ពផ្សាយទេវក្នុង (ក្រុមព្រឹត្តិកសិកម្មនៃរដ្ឋមីស្សូរី) បានរាប់ រងធ្វើសៀវភៅនេះអោយចេញជារូបរាងឡើង ក្នុងពេលសំរាកប្រចាំឆ្នាំរបស់គាត់ នៅក្រុម យោសនាវិទ្យាស្ថានអន្តរជាតិស្រាវជ្រាវអំពីដំណាំស្រូវ : រីឯលោក សាន់តាលរ៉ូដេ បាន ប្រសំរួលសៀវភៅនេះជាភាសាបារាំង ។

ន. ហ្វេធី
អគ្គនាយក

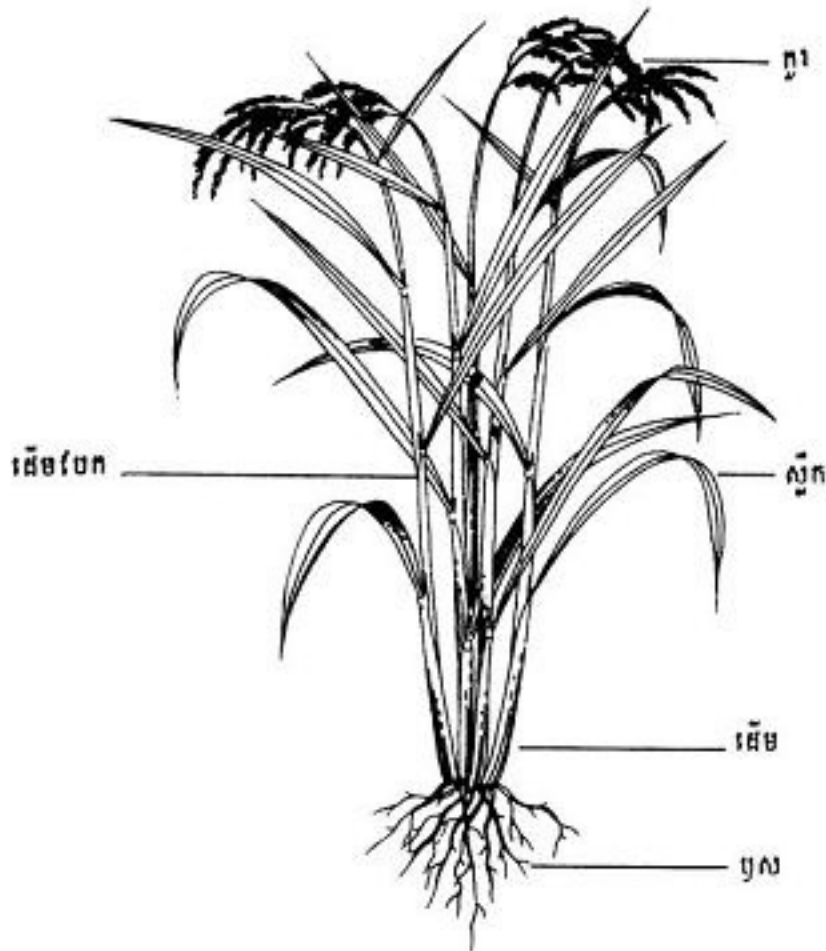
វិទ្យាស្ថានអន្តរជាតិស្រាវជ្រាវអំពីដំណាំស្រូវ

វគ្គល្អិតល្អនសំរេបសំរួត

- 3 រើមេស្រូវ
- 4 ដំណាក់ល្អិតល្អន
- 5 ការប្រែប្រួលរយៈពេល ៤៦ ដំណាក់ល្អិតល្អន
- 6 វគ្គល្អិតល្អន
- 7 វគ្គបង្កើតផល
- 8 វគ្គទុំ

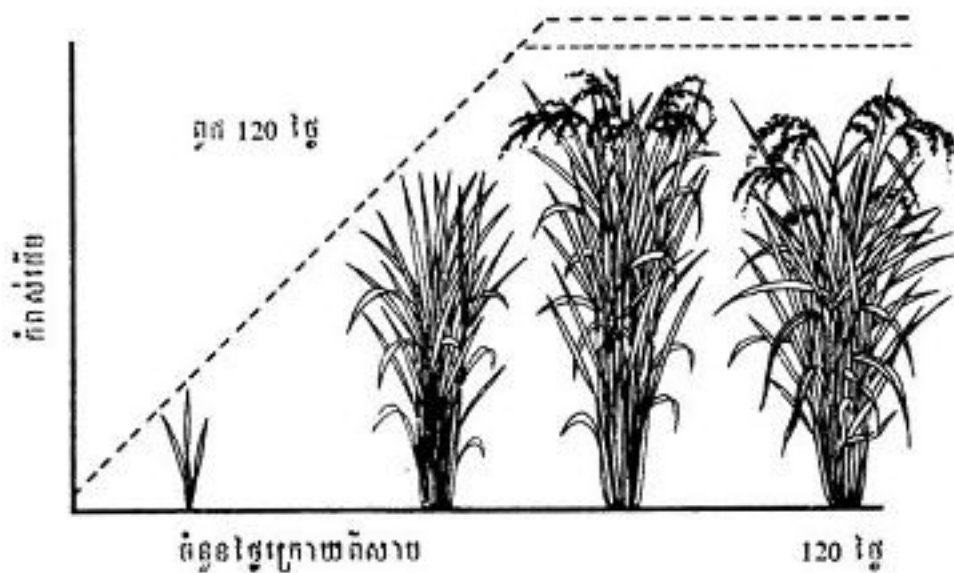
ដើមស្រូវ

ដើមស្រូវ(ផលមានដើមបែក 5

- ដើមបែក (tiller) គឺជាវង្សផលមានឫស ដល់ដើម និង ស្លឹក ។
ដើមបែកនេះ អាចមានក្តៅ ឬគុំមានផលក៏សឹងមាន ។

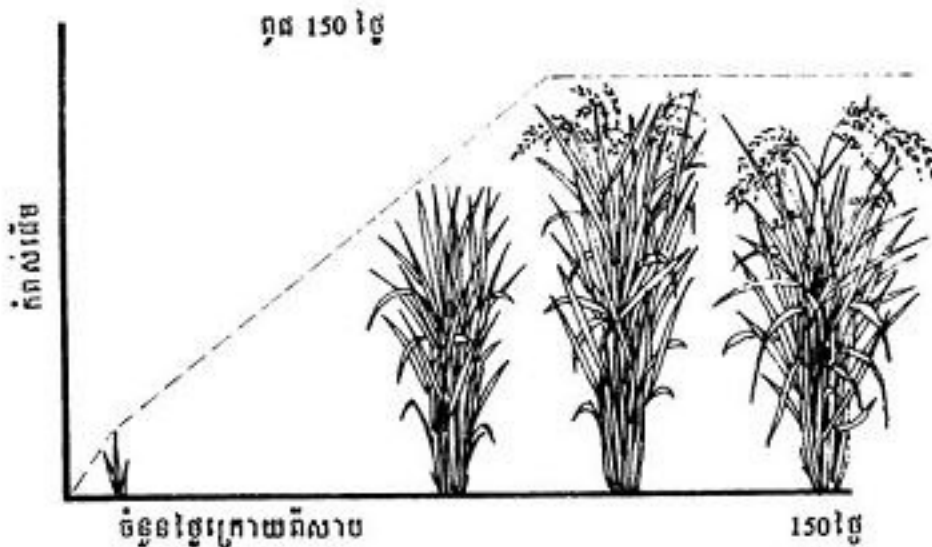
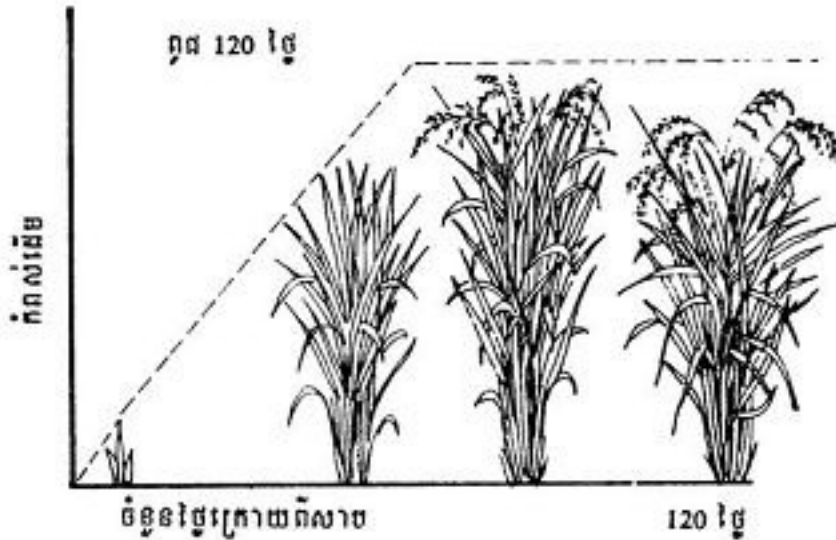
ព័ណាកំលូតលាស់

ការសាប	ការស្រោច	ចំនួនដំបូង រើស/ថត	ការគ្រុល	ការចេញផ្កា	ការប្រូតកាត់
វគ្គកំលូតលាស់ 55 ថ្ងៃ		វគ្គបង្កើតផល 35 ថ្ងៃ		វគ្គមុំ 30 ថ្ងៃ	

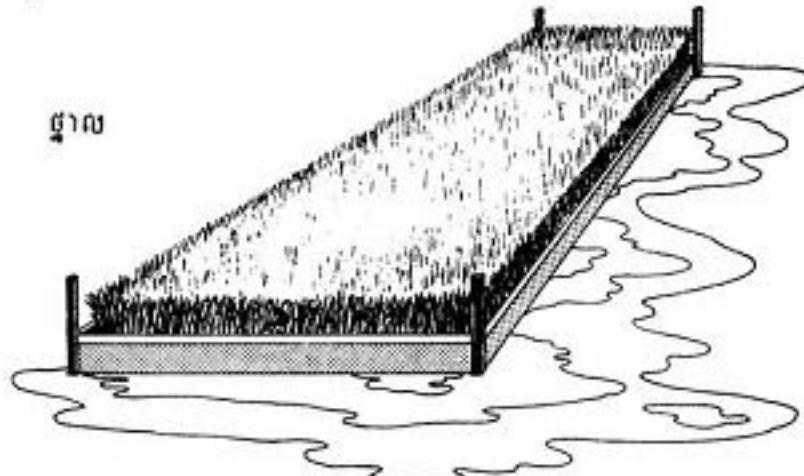
- វគ្គកំលូតលាស់មានរយៈពេលខុសៗគ្នា អាស្រ័យទៅតាមពូជស្រូវនីមួយៗ ។
- ចំពោះពូជស្រូវភោគច្រើន វគ្គបង្កើតផលនិងវគ្គមុំមានរយៈពេលយូរព្រៃប្រូតកាត់ គឺមានរយៈពេល 35 ថ្ងៃ គិតចាប់ពីកំណើនរហូតដល់ចេញផ្កា និង 30 ថ្ងៃ ពីចេញផ្ការហូតដល់ប្រូតកាត់ ។
- ចំពោះចាប់ពីសាបរប្រូតកាត់ អាចមានរយៈពេលលើសពី 180 ថ្ងៃ ។

ការប្រែប្រួលរយៈពេលនៃដំណាក់កាលលូតលាស់

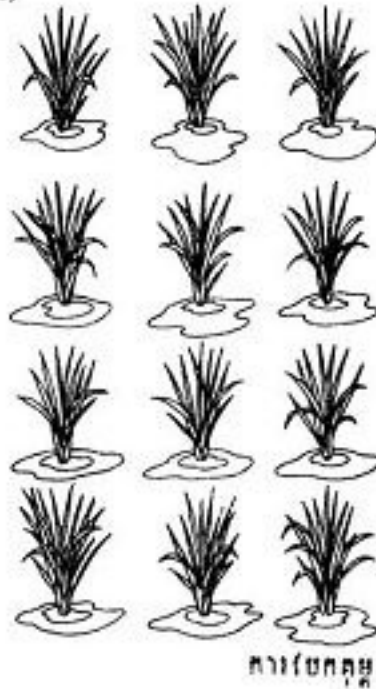

- វគ្គលូតលាស់មានរយៈពេលខុសៗគ្នា អាស្រ័យទៅតាមពូជស្រូវនីមួយៗ ។
- វគ្គបង្កើតផលនិងវគ្គទុំ មានរយៈពេលស្ទើរតែមិនប្រែប្រួលទេ ហើយមិនអាស្រ័យទៅតាមពូជស្រូវទៀត ។
- គឺរយៈពេលនៃវគ្គលូតលាស់នេះហើយ ដែលកំណត់នូវលក្ខណៈខុសគ្នារវាងពូជស្រូវនានានោះ ។

វគ្គលូតលាស់

ដំណាក់កាលកូនសំណាម (plasmule)

- រយៈពេលនៃវគ្គកូនសំណាម
 - ថ្នាល (ដាប៉ុក) (១ មេត្រ ១១ ថ្ងៃ)
 - ថ្នាលបញ្ចូលទឹក (១៦ មេត្រ ២០ ថ្ងៃ)
 - ពង្រោះ (ថ្នាម) ។
- ចំនួនដើមបែកនិងស្លឹក កើនច្រើនឡើងនៅក្នុងវគ្គលូតលាស់ ។
- សីតុណ្ហភាពទាបឬរលោវៃមានរយៈពេលវែង អាចបង្កើនរយៈពេលនៃវគ្គលូតលាស់នេះ។